

Bachelorprojekt (20 ECTS)
Institut for Kultur, Sprog og Historie
Afdeling for Sprog, Litteratur og Medier

KALAALLIT OQAASII OG DEN DIGITALE VIRKELIGHED

En analyse af sprogvalg i offentlige institutioner

Af: Betty Siorak

Vejleder: Christoph Hare Svenstrup | Ilisimatusarfik, Nuuk 2025

Abstract

This thesis explores how language ideologies and power relations are manifested in public services in Kalaallit Nunaat, with a focus on Kommuneqarfik Sermersooq's official website and the Bankivik email service and a discussion about language use in Kalaallit Nunaat between two prominent politicians. Drawing on theories about language attitudes (Garrett 2010), *enregisterment* (Agha 2003; Johnstone et al. 2006) and *indexicality* (Silverstein 2003; Johnstone et al. 2006) the study applies critical discourse analytical approach (Fairclough 1992).

Empirical data includes online observations, anonymized email communication, and informal interviews. The analysis reveals that Danish is constitutently prioritized as the default language in digital interfaces and official replies, while Kalaallit oqaasii despite its status as the official language, is often sidelined. This creates a symbolic and functional language hierarchy.

The thesis argues that these linguistics practices reflect historical postcolonial power structures and challenge the principle of the current language policy (Inatsisartut Act no.7 of 2010). When people are met with something other than what they consider to be their own or first language in their interaction with public or private service sectors, then it is likely to affect their access to rights, participation in society and their sense of belonging. The finding calls for more structural support for Greenlandic in public administration to ensure real linguistic equality.

Keywords: Language attitudes, power, discourse analysis, kalaallit oqaasii (Greenlandic), Danish, public services, postcolonialism, language policy.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
1.1. <i>Problemformulering</i>	4
2. Metode.....	4
2.1. <i>Data og afgræsning</i>	4
2.2. <i>Analytisk tilgang</i>	5
2.3. <i>Etiske overvejelser</i>	5
2.4. <i>Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside</i>	5
2.5. <i>Bankivik's e-mailkorrespondance</i>	6
2.6. <i>Politiske kontekster</i>	7
3. Præsentation af teorier.....	7
3.1. <i>Attitudes To Language</i>	7
3.2. <i>Enregisterment, Indexicality</i>	8
3.3. <i>Sprog, magt og diskurs</i>	9
4. Kolonial og postkolonial sprogpolitik i Kalaallit Nunaat	11
4.1. <i>Sprogets sociale rangorden: En postkolonial virkelighed i hverdagen</i>	12
5. Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 om sprogpolitik	13
6. Analyse og diskussion	14
6.1. <i>Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside</i>	14
6.2. <i>Bankiviks e-mailkommunikation</i>	16
6.3. <i>En offentlig debat om kalaallit oqaasii: Enoksen vs. Karlsen</i>	19
6.4. <i>Et officielt sprog uden officiel adgang</i>	21
6.5. <i>Formelt vs. Folkeligt: Dansk og kalaallit oqaasii som sociale symboler</i>	23
7. Konklusion.....	24
8. Litteraturliste	26

Bilag A: Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside.

Bilag B: Bankiviks e-mail.

Bilag C: E-mail fra Kommunikationsmedarbejdere, Kommuneqarfik Sermersooq, April 2025.

Bilag D: Interview med kommunikationsmedarbejder, Kommuneqarfik Sermersooq, April 2025.

Bilag E: Interview med anonym Bankivik-bruger (engelsktalende), April 2025.

Bilag F: Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 om sprogpolitik.

1. Indledning

I Kalaallit Nunaat spiller sproget en central rolle, ikke blot som kommunikationsmiddel, men som bærer af identitet, kultur og historisk bevidsthed. Kalaallit oqaasii¹ er i dag officielt sprog i landet, og det har stor symbolsk og praktisk betydning i det grønlandske samfund. Alligevel viser hverdagspraksis, særligt i offentlige institutioner og digitale services, at kolonisproget² dansk forsat har en stærk position som administrativt sprog.

I en postkolonial kontekst bliver spørgsmål om sprog og magt centrale, fordi magtstrukturerne mellem kalaallit oqaasii og dansk påvirker, hvordan borgere oplever deres sprog i mødet med offentlige institutioner. Dette rejser spørgsmål som: Hvem bliver talt til, og på hvilket sprog? Hvordan oplever borgere det, når deres modersmål ikke prioriteres i praksis? Og hvilke sprogholdninger afspejles i det sprog, der anvendes i servicebesvarelser og på hjemmesider? Denne problemstilling er ikke blot teoretisk, men også praktisk relevant, for eksempel er det ikke tilfældigt, hvilket sprog denne opgave er skrevet på.

Denne opgave undersøger, hvordan kalaallit oqaasii behandles i servicering af borgere i Kalaallit Nunaat, med særligt fokus på Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside og Bankivik's e-mailpraksis. Gennem en sociolingvistisk tilgang analyseres det, hvordan sproglige valg og prioriteringer i offentlige institutioner ikke blot afspejler praktiske hensyn, men også *sprogholdninger*, historiske relationer og magtstrukturer.

Med et societal treatment-fokus (Garrett 2010) og et afsæt teorierne om sprogholdninger (Garrett 2010), *enregisterment* (Agha 2007; Johnstone et al. 2006) og *indexicality* (Silverstein 2003; Johnstone et al. 2006) undersøger jeg, hvordan sprogvalget i offentlige services konstruerer sociale relationer og (u)lighed. Analysen sættes samtidig i relation til den gældende sprogpolitik (Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010), samt Grønlandsk koloniale og postkoloniale baggrund.

¹ "Kalaallit oqaasii" betyder direkte oversat "grønlandernes sprog" og bruges til at beskrive det grønlandske sprog. Jeg har valgt at bruge "Kalaallit oqaasii" i stedet for det mere almindelige "Kalaallisut", fordi "Kalaallit oqaasii" mere specifikt henviser til selve sproget, mens "kalaallisut" også kan forstås bredere som den kulturelle og sproglige praksis blandt det grønlandske folk. Dog kan jeg vælge at bruge "Kalaallisut", afhængigt af hvordan sætningen er formuleret, og hvad der passer bedst i konteksten.

² Med udgangspunkt i Gal og Irvines (1995) ramme om sproglige ideogier under kolonial ekspansion kan begrebet 'kolonisprog' forstås som en sproglig kategori, der blev påtvunget gennem kolonial diskurs for at afgrænse og kontrollere koloniale subjekter og territorier.

1.1. Problemformulering

Hvordan kommer *sprogholdninger* og sprog magtforhold til udtryk i offentlige services i Kalaallit Nunaat, og hvordan kan disse analyseres i lyset af grønlandsk sprogpolitik og postkoloniale relationer?.

1. hvordan anvendes kalaallit oqaasii og dansk i hhv. Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside og Bankivik's e-mailkommunikation?.
2. Hvilke sprogholdninger afspejles i sprogvalgene?.
3. Hvordan stemmer praksis overens med Grønlands officielle sprogpolitik?.

2. Metode

Denne opgave tager afsæt i en kvalitativ sociolingvistik tilgang, hvor formålet er at undersøge, hvordan sprogvalg i offentlige services i Kalaallit Nunaat afspejler *sprogholdninger* og historiske magtforhold.

Analysen er baseret på *kritisk diskursanalyse* (Fairclough 1992) med et særligt blik for samfundsmæssige sprogideologier, sproglige normer og symbolik.

Jeg vil gerne understrege, at når jeg bruger faglige begreber, kan de nogle gange være på engelsk og andre gange på dansk, afhængigt af konteksten.

2.1. Data og afgræsning

Min empiri består af to centrale cases:

- Kommuneqarfik Sermersooq's offentlig hjemmeside (både kalaallit oqaasii og dansk version).
- En konkret e-mailudveksling, som jeg selv havde med Bankivik.

Derudover har jeg inddraget observationer fra fem brugere, som jeg bad åbne Sermersooq's hjemmeside fra egne enheder (computer og mobiltelefoner). I alle tilfælde blev den danske version vist som standardsprog.

Disse cases er valgt for at belyse, hvordan kalaallit oqaasii og dansk fungerer i praksis i hverdagsnære møder mellem borger og system. Men fokusere på den sproglige tilgængelighed og det udtryk, der formidles udadtil.

For at have et samfundsmæssigt perspektiv på mine to cases, analysere jeg også en debat om sprogbrugen i Kalaallit Nunaat mellem de to politikere Hans Enoksen (N) og Mimi Karlsen (IA).

2.2. Analytisk tilgang

I min analyse vil jeg fokusere på, hvilket sprog der prioriteres, hvordan det præsenteres, og hvilke budskaber det sender om værdien og status af kalaallit oqaasii i det offentlige rum. Med inspiration fra Peter Garrett (2010) analyserer jeg, hvilke *sprogholdninger* f.eks. *status* vs. *Solidaritet* der kommer til udtryk, både i praksis og i systemets design. Med Barbara Johnstone et al. (2006) fortolkning af Silversteins (2003) begreb ser jeg på, hvordan kalaallit oqaasii og dansk *indexikaliseres*, dvs. knyttes til bestemte sociale betydninger, identiteter og med Aghas begreb *enregisterment* (2003) undersøger jeg, hvordan kalaallit oqaasii og dansk konstrueres som registre i de to cases.

Jeg inddrager også Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 om sprogpolitik for at kunne sammenligne, hvordan sprog bør behandles ifølge lovgivningen, og hvordan det faktisk foregår i praksis. Jeg vil samtidig kritisk vurdere, om loven er hensigtsmæssig og om den reelt understøtter sprogets rolle i samfundet, eller om der er områder, hvor den kan forbedres.

2.3. Ethiske overvejelser

Der indgår ingen personfølsomme oplysninger eller interviews med navngivne borgere i denne opgave. De observationer, jeg har foretaget, er gennemført med et forskningsmæssigt formål og med samtykke fra deltagerne. Dataindsamlingen er derfor udført i overensstemmelse med god videnskabelig praksis og etiske retningslinjer. De konkrete e-mails fra Bankivik er anonymiseret.

Brugen af offentlige Facebook-opslag og interviews er inddraget med bevidsthed om kontekst og afsenderposition. Jeg har udvist kildekritik i min analyse af disse data og samtidig sikret informanternes anonymitet og samtykke i overensstemmelse med etisk forskningspraksis.

2.4. Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside

Den første case er Kommuneqarfik Sermersooq's officielle hjemmeside (www.sermersooq.gl), som er en central digital platform for borgerinformation og serviceadgang i en af Grønlands største kommuner. Hjemmesiden findes både i kalaallisut og dansk version, men mine observationer viser, at den danske version vises som standard på tværs af enheder og når brugsbaserende forud indstillinger ikke er slået til. For at undersøge dette systematisk, bad jeg fem forskellige personer åbne hjemmesiden fra egne computere og mobiltelefoner, samt fra Ilisimatusarfik's bibliotek computer. I samtlige tilfælde blev

brugerne mødt af den danske version som den første, uden slev at skulle vælge sprog, på trods af at web-adressen ender på gl. og ikke dk. Kalaallisut var tilgængeligt, men krævede et aktivt klik for at blive valgt.

Dette indikerer, at dansk, i praksis fungerer som defaultprog³, hvilket etablerer en sproglig norm i den digitale infrastruktur der bringer forholdet mellem kalaallit oqaasii og dansk i fokus. Det vækker spørgsmål om, hvorvidt kalaallisut som førstesprog faktisk er ligestillet i praksis, særligt for borgere, der primært eller udelukkende anvender kalaallit oqaasii i hverdagen.

Som en del af min dataindsamling har jeg foretaget et kvalitativt interview med en kommunikationsmedarbejder fra Kommuneqarfik Sermersooq. Interview blev brugt til at få indsigt i den praktiske opbygning af hjemmesiden og kommunens valg vedrørende sprog og digital struktur. I analysen vil jeg kombinere en diskursanalytisk tilgang med elementer af sprogholdningsforskning, inspireret af Garrett (2010) teori om *sprogholdninger* og Silversteins (2003) begreb om *indexicality*. Dette giver mulighed for at undersøge både de konkrete sproglige valg på hjemmesiden og de underliggende ideologier, der former, hvordan sprog prioriteres i den digitale kommunikation.

2.5. Bankivik's⁴ e-mailkorrespondance

Den anden case er baseret på en personlig e-mailkorrespondance med det banksystem Bankivik. Jeg henvendte mig skriftligt på kalaallisut og modtog intet svar i to uger. Da svaret endelig kom, var det udelukkende på dansk, uden nogen anerkendelse af, at jeg havde skrevet på kalaallisut, og uden tilbud om oversættelse.

E-mailkorrespondancen er anonymiseret og gengives i analysen som tekstuddrag for at belyse sproglige valg, tone og tilgængelighed.

Derudover har jeg interviewet en anonym bruger af Bankivik, som har engelsk som primært sprog. Formålet var at undersøge, hvordan ikke-dansktalende og ikke grønlandssprogede oplever sproglig tilgængelighed og service i praksis. Interviewet blev gennemført på engelsk og anonymiseret. Bankivik er den nuværende betegnelse for den digitale serviceplatform, som tidligere hed Banknordik. Navneskiftet skete i forbindelse med en relancering af

³ Ordet "defaultprog" betyder "standardsprog", det sprog, som en hjemmeside, app eller et program automatisk viser, medmindre brugeren selv vælger noget andet.

⁴ Bankivik er den nuværende betegnelse for den digitale serviceplatform, som tidligere hed Banknordik. Navnskiftet skete i forbindelse med en relancering af virksomhedens profil, men servicen retter sig fortsat mod de samme kundesegmenter og tilbyder lignende funktioner.

virksomhedens profil, men servicen retter sig fortsat mode de samme kundesegmenter og tilbyder lignende funktioner.

2.6. Politiske kontekster

Ud over de sproglige analyser af hjemmesider og e-mailpraksis vil jeg også inddrage aktuelle debatter om kalaallit oqaasii status i det administrative system. Et eksempel er den offentlige konflikt mellem politikere Hans Enoksen (N) og Mimi Karlsen (IA) i april 2025, hvor de to havde forskellige syn på, hvordan kalaallit oqaasii skal anvendes i praksis. Denne debat er vigtig, fordi Hans Enoksen er en stærk forkæmper for kalaallit oqaasii, mens Mimi Karlsen selv har været medunderskriver af Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 om sprogpolitik, der fastslår kalaallit oqaasii som det officielle sprog i Kalaallit Nunaat.

3. Præsentation af teorier

I denne opgave anvender jeg to centrale teoretiske perspektiver fra sociolingvistikken: Peter Garretts (2010) teori om *sprogholdninger* og Johnstones et al's (2006) brug begreberne om *enregisterment* (Agha 2003) og *indexicality* (Silverstein 2003) i deres artikel om Pittsburghese. Begge teorier hjælper med at analysere, hvordan sprogbrug i offentlige institutioner både afspejler og reproducerer sociale normer, magtforhold og identitet. Jeg har valgt Garretts (2010) og Johnstone et al. (2006) teori, fordi de begge tilbyder værktøjer til at analysere, hvordan sproglige valg ikke blot handler om kommunikation men også om identitet, magt og sociale relationer. Garretts (2010) begreber om *status* og *solidaritet* gør det muligt at forstå, hvordan bestemte sprog forbindes med autoritet eller fællesskab (2010), mens Johnstone et al. (2006) brug af *indexicality* og *enregisterment* belyser, hvordan sprogbrug bliver meningsbærende i specifikke kontekster (2006). Teorierne komplementerer hinanden ved at give indblik i både holdninger og sociale betydninger i sproglig praksis. Sammenhæng mellem sprogideologi og *indexikalitet* tydeliggøres gennem Fairclough's *kritiske diskursanalyse*, hvor diskurs forstås som en magtbærende praksis, der reproducerer sociale strukturer, og analysen viser, hvordan diskurser har betydning i den enkelte samtale og på samfundsniveau.

3.1. Attitudes To Language

Peter Garrett (2010) bekræfter sig med, hvordan mennesker forholder sig til forskellige sprog og sproglove varianter, og hvordan disse holdninger ikke blot er personlige præferencer, men

er dybt forankret i sociale, politiske og kulturelle sammenhænge. Garrett skelner mellem grundlæggende typer af undersøgelser af sprogholdninger:

1. Direkte tilgang: Her spørger man personer direkte om deres attituder til sprog. Det kan være gennem spørgeskemaer eller interviews, hvor de selv fortæller om deres holdninger. Garrett (2010) påpeger også, at denne metode kan være påvirket af respondenternes bevidste svarstrategier, hvor de måske ikke udtrykke deres egentlige følelser (Garrett 2010: 52).
2. Indirekte tilgang: I stedet for at spørge direkte, kan man bruge en test, hvor folk hører forskellige måder at tale på og så bedømmer dem, uden at de ved, hvad der bliver undersøgt. Dette kan afdække implicite holdninger, som fremstår gennem vurderinger af intelligens, venlighed, *status* (Garrett 2010: 46).
3. Societal treatment tilgang: I stedet for at spørge folk, kan man kigge på, hvordan samfundet behandler forskellige sprog. For eksempel gennem medier, politiske dokumenter, reklamer eller rådgivningsbøger. Kan man afdække de ideologier, stereotyper og sociale betydninger, som knytter sig til sprog i samfundet uden at spørge folk direkte (Garrett 2010: 46-48-51).

Garrett (2010) fremhæver, at alle har deres fordele og ulemper med hensyn til hvilke attituder de kan afdække, og at de kan supplere hinanden for at give et nuanceret billede af sproglige holdninger (Garrett 2010: 51f).

I forhold til mine cases kan Garretts (2010) teori hjælpe med at forstå, hvordan sprogvalgene på Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside og Bankivik's e-mailkommunikation kan afsløre underliggende holdninger til forskellige sprog. I forhold til min undersøgelse vil den mest bruge den indirekte tilgang og societal treatment, fordi der på intet tidspunkt spørge direkte om sprog. Samlet viser analysen af Sermersooq.gl og Bankivik en societal treatment af kalaallit oqaasii og dansk overfor brugerne. Analysen af de to cases og debatten undersøger sprog ud fra forbindelser mellem sprog og sprogvalg og sociale betydning. Det er en indirekte tilgang.

3.2. Enregisterment, Indexicality

Johnstone et al. (2006) undersøger, hvordan regionale dialekter kan gå fra at være ubevidste sociale markører til at blive eksplicit anerkendte og standardiserede sproglige træk.

Deres analyse bygger især på Silversteins teori (2003) om *indexicality* og Agha's (2003) begreb om *enregisterment*. Disse to teoretiske rammer giver en vigtig forståelse af, hvordan sproglige former får sociale betydninger og bliver del af større kulturelle processer.

Indexicality, sproglige træk som sociale signaler:

Silverstein (2003) skelner mellem forskellige niveauer af *indexicality*, som hjælper med at forklare, hvordan sproglige træk får sociale betydninger:

1. Orden: *Indexicality* beskriver ubevidste forbindelser mellem sproglige træk og sociale identiteter, som f.eks. regional tilknytning eller klasse. Det kan være, når en bestemt accent automatisk forbindes med et bestemt område. (Johnstone et al. 2006: 84).
2. Orden: *Indexicality* opstår, når folk begynder at bruge disse sproglige træk bevidst for at signalere tilhørsforhold til en bestemt gruppe. Her bliver sproget ikke kun en afspejling af sociale forhold, men et aktivt redskab til at markere identitet. (Johnstone et al. 2006: 83).
3. Orden: *Indexicality* handler om, når disse forbindelser bliver en del af den offentlige diskurs og reproduceres gennem medier, stereotyper og sociale fortællinger. Her bliver sproglige træk noget, vi ikke bare bruger, men også taler om, som når folk laver jokes eller memes om bestemte accenter eller dialekter. (Johnstone et al. 2006: 82).

Min undersøgelse bruger mest den 2.orden, fordi den viser forbindelser mellem sprog og social betydning, der undersøges, handler mest om identitet og sociale konsekvenser i forhold til sprogvalg.

Enregisterment, når sproglige træk bliver sociale symboler.

Agha (2003) om *enregisterment* forklarer, hvordan bestemte sproglige træk samles til større sociale kategorier eller 'register'. I artiklen bruger forfatterne eksemplet 'Pittsburghese', som er blevet en navngiven dialekt, der er tæt forbundet med lokal identitet, arbejderklassekultur og geografiske tilhørsforhold. Det viser, hvordan sprog ikke bare er et kommunikationsmiddel, men også en vigtig markør for sted og social identitet. (Johnstone et al. 2006: 78f). I analysen bruger jeg *enregisterment* sammen med *indexicality* til at forbinde sprogvalg med identitet.

Denne teori er særligt relevant for min analyse af Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside og Bankivik's e-mailkommunikation og de to politikeres debat, fordi den hjælper med at forstå, hvordan visse sproglige valg kan blive institutionaliserede og få symbolsk betydning i en bestemt kontekst, samt hvordan det er forbundet med identitet.

3.3. Sprog, magt og diskurs

For at styrke analysens diskursanalytiske forankring inddrager jeg også Norman Fairclough (1992) teori om sprog og magt. Ifølge Fairclough (1992: 99) betragtes sprog som "en form for social praksis, der både afspejler og konstruerer magtforhold i samfundet". Dvs., at

sproget ikke blot afspejler sociale strukturer, men også aktivt deltager i at konstruerer og opretholde magtrelationer.

Det er særligt vigtigt at fremhæve, at Fairclough (ibid.: 71-86-89) understreger, at sproglige valg ikke er neutrale, men ”indlejret i ideologiske og institutionelle strukturer”. Dette betyder, at de sproglige former, herunder de mere konkrete sproglige elementer, er formet af og bidrager til større ideologiske processer og magtstrukturer i samfundet.

Fairclough’s begreb om diskurs dækker således både de konkrete sproglige former og de underliggende ideologier, der styrer.

Denne forståelse støtter min analyse af, hvordan sprogvalg i offentlige services i Kalaallit Nunaat ikke blot handler om tilgængelighed, men også om refleksion af dybere magtstrukturer og historiske relationer, herunder koloniarv og sprogideologi.

Fairclough teori (1992) danner rammen om min brug af Garretts (2010) begreb *status/solidaritet*, og Johnstones et al. (2006) analyse af *indexicality* ved at tydeliggøre, hvordan sproglige praksisser bidrager til at reproducere sociale hierarkier og (de)legitimere bestemte sprog i institutionelle kontekster og i samfundet.

I analysen anvender jeg Fairclough’s perspektiv til at synliggøre, hvordan dansk opretholdes som normativt systemsprog gennem diskursive praksisser, der udelukker kalaallit oqaasii fra kernefunktioner.

Fairclough’s tredimensionelle model skelner mellem tre analytiske niveauer (Fairclough (1992: 72f):

1. Den sproglige tekst. (Hvor der fokuseres på konkrete sproglige valg, ordbrug og tekststruktur. (Fairclough 1992: 73-78).
2. Den diskursive praksis. Som omhandler de institutionelle rutiner og processer, der skaber og anvender teksterne. (Fairclough 1992: 78-86).
3. Den sociale praksis. Som analyserer de bredere samfundsmæssige, ideologiske og historiske forhold, der danner baggrund for sprogbruget. (Fairclough 1992: 86-96).

Fairclough ser alle tre niveauer som tæt forbundne og i konstant interaktion. Tekster realiserer diskursive praksisser, som igen er indlejret i og medvirker til at forme sociale praksisser.

Diskurs er således både produkt og producerende af sociale realiteter og magtstrukturer.

I denne opgave relaterer tekst-niveauet sig f.eks. til de konkrete ordvalg i e-mail eller hjemmeside-layoutet og debatten, den diskursive praksis handler om de institutionelle rutiner og forventninger bag tekstproduktionen, mens den sociale praksis afspejler de postkoloniale magtrelationer og sprog hierarkier i Kalaallit Nunaat, som er indlejret i sprogvalget og politikernes argumenter.

4. Kolonial og postkolonial sprogpolitik i Kalaallit

Nunaat

Siden Hans Egedes ankomst i 1721 har det danske sprog haft en dominerende rolle inden for mission, handel og administration i Kalaallit Nunaat. Ifølge Robert Petersen (1995) blev kalaallit oqaasii gradvist marginaliseret som administrativt og skriftligt sprog gennem kolonitiden, selvom det fortsat blev talt i hverdagen. Dansk blev etableret som sproget for autoritet, uddannelse og modernitet, mens kalaallit oqaasii blev reduceret til et 'lokalt', 'begrænset' og 'ikke-udviklet' sprog (Petersen 1995: 122-124). Denne ideologiske sproglige sprogdeling illustrerer tydeligt, hvordan kolonial sprogpolitik systematisk skabte hierarkier mellem sprog og dermed mellem mennesker.

Petersen beskriver, hvordan det danske kolonistyre gennem strukturelle tiltag, som uddannelsessystemet, embedsværket og kirkens virke, fremmede dansk som magtsprog. Grønlands integration som amt i Danmark i 1953 førte ikke til sproglig ligestilling, men til yderligere assimilation: Dansk blev normen, og kalaallit oqaasii blev systematisk underprioriteret i skoler og offentlige institutioner.

Med hjemmestyret i 1979 og selvstyret i 2009 skete der formelle brud med koloniale strukturer. Kalaallit oqaasii blev erklæret officielt sprog i Inatsisartutlov nr.7 af 2010. Men som Kleemann-Andersen understreger, lever kolonialismens sprogideologier stadig videre i dag, ikke mindst i offentlige institutioner og i borgernes oplevelse af, hvilket sprog der "gælder" i mødet med systemet (Kleemann-Andersen 2021: 28ff).

Kleemann-Andersen introducerer begrebet "*den evigt nærværende koloniale fortid*" for at vise, hvordan koloniale magtstrukturer fortsætter med at forme nutidens sprogbrug og sprogopfattelser. Hun argumenterer for, at sprogdebatten i Kalaallit Nunaat ikke kun handler om kommunikation, men er dybt følelsesladet og tæt knyttet til identitet, ulighed og tilhørsforhold. I mange offentlige sammenhænge tilgodeses dansk og dansktalende grønlændere, mens kalaallit oqaasii fortsat opleves som sekundært, trods dets formelle status (ibid.: 37).

Ifølge Kleemann-Andersen bliver sproget en markør for forskelsbehandling: Det sprog, der bruges (eller ikke bruges), afslører hvem institutionerne er designet til, og hvem der skal tilpasse sig. I denne optik bliver sproglig ligestilling ikke kun et spørgsmål om oversættelse, men et spørgsmål om anerkendelse og magt.

4.1. Sprogets sociale rangorden: En postkolonial virkelighed i hverdagen

En stemme i debatten om sprog og magt i Kalaallit Nunaat er kunsteren Julie Eden Hardenberg som i et interview med *Information* tydeliggør de sociale og symbolske spændinger, der fortsat præger sprogsituationen i Nuuk. Hun beskriver en konkret oplevelse, hvor et ungt grønlandsk par i Inadet hovedstad taler dansk sammen, ikke kalaallisut, hvilke for hende symboliserer en fortsat internaliseret sprogløft i samfundet *“De er to unge grønlændere i ders egen hovedstad, og de taler dansk sammen”*⁵ (Information 2009). Ifølge Hardenberg vidner det om en uforløst sprogpolitik, hvor dansk fortsat fungerer som førstesprog, både i praksis og i prestige. Selvom det kalaallit oqaasii er erklæret officielt i forbindelse med selvstyrets indførelse, er der ifølge hende stadig et sproghierarki, hvor dansk forbindes med dannelse, status og adgang til magt, mens kalaallit oqaasii forbindes med det folkelige og marginaliserede. Hun påpeger, at mange politiske ledere har været ambivatente i deres praksis, idet de udadtilhar støttet kalaallit oqaasii, men alligivel opdraget deres egne børn til at tale dansk. Dette skaber en polarisering i Nuuk mellem dansktalende eliter og grønlandsktalende borgere uden samme systemadgang.

Hardenbergs personlige kunsteriske eksperiment, hvor hun i seks måneder udelukkende talte kalaallisut, blev mødt med ubehag, sociale sanktioner og endda direkte afvisning. Hun oplevede, at dansk fortsat er samfundets sproglige norm, og at det at insistere på kalaallisut i praksis fremstår som provokerende *“I virkeligheden er det jo det samme, som dasnksprogede grønlændere gør hver dag, når de taler dansk, men vi er bare vant til, at dansk er førsteangssroget, og det er de grønlandsktalende, der må tilpasse sig”* (ibid.).

Denne fortælling kan læses som en konkret manifestation af det. Kleemann-Andersen (2021) kalder den *“Den evigt nærværende koloniale fortid”*, hvor sprog stadig fungerer som socialt differentierende markør og privilegium.

Hardenbergs performative projekt, hvor hun udelukkende taler kalaallisut i seks måneder, fungerer som en slags sprogpolitisk aktion, der synliggør systemets normer ved at afgive fra dem. Ved at insistere på kalaallisut i alle sammenhænge, skaber hun en form for “positiv friktion”, hun forstyrrer den sproglige rutine og eksponerer, hvordan dansk er blevet det forventede valg. På denne måde fungerer kunst som både sprogkritik og sprogaktivisme. Det

⁵ Hardenbergs udtalelse er her anvendt som et eksempel på internaliseret sproglig hierarki. Den personlige oplevelse bidrager til en forståelse af, hvordan sprogideologi ikke blot findes i politik og administration, men også former hverdagspraksis.

kan ses som en form for moddiskurs (jf. Fairclough), der udfordrer de dominerende sproglige praksisser og giver stemme til marginaliserede perspektiver.

5. Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 om sprogpolitik

I 2010 vedtog Inatsisartutlov nr.7 om sprogpolitik⁶, som markerede et vigtigt skridt i Grønlands sproglige selvbestemmelse efter indførelsen af selvstyret i 2009. Ifølge lovens §1 fastlås det klart, at **kalaallit oqaasii** er det **officielle sprog** i Kalaallit Nunaat, og at det offentlige skal anvende og fremme kalaallisut i alle relevante sammenhænge.

Lovens formål er blandt andet at sikre, at kalaallit oqaasii anvendes som administrationssprog, undervisningssprog og kommunikationssprog i offentlige institutioner, herunder kommunale og statlige organer. Loven blev vedtaget som en del af en bredere vision om sproglig og kulturel selvstændighed, og den signalerer en formel afkolonisering af sproglige magtforhold.

Denne lovgivning sætter rammerne for sprogpolitikken i Kalaallit Nunaat med fokus på at sikre og styrke kalaallit oqaasii, fremme tosprogethed og flersprogethed samt sikre sproglig integration i samfundet.

- Kalaallit oqaasii er officielt og består af tre dialekter.
- Dansk og engelsk bruges efter behov i offentlige anliggender.
- Arbejdsgivere skal tage individuelle samtaler om medarbejderes sprog og kulturbehov.⁷

Sprogloven afspejler den politisk vilje til at prioritere kalaallit oqaasii samtidig med, at den viser, at dansk stadig spiller en stor, måske for stor, rolle i hverdag i Kalaallit Nunaat. Det viser en forståelse for, at hvis man bryder med dansk med det samme, så er der visse strukturer i samfundet, der må starte forfra. Det viser en bevidsthed om, at dekolonisering er en proces, der tager ind. Til gengæld åbner det også for at dansk stadig spiller en for stor rolle i samfundet, og at kalaallit oqaasii integreres for langsomt i visse institutioner.

⁶ https://nalunaarutit.gl/groenlandsk-lovgivning/2010/ltl-07-2010?sc_lang=da

⁷ Hele lovteksten findes i Bilag F.

6. Analyse og diskussion

6.1. Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside

Kommuneqarfik Sermersooqs officielle hjemmeside www.sermersooq.gl eksisterer i både kalaallisut og dansk version, hvilket umiddelbart signalerer en formlet ligestilling mellem de to sprog. gl.-endelsen viser endda bevidsthed om, kalaallit oqaasii er det primære sprog. Imidlertid viser mine observationer, at den danske version konsekvent vises som standard, uanset hvilken enhed man bruger, hvad enten det er computer, mobiltelefon eller tablet. For at få adgang til den kalaallisut version skal brugeren selv aktivt vælge dette via en sprogomskifter på siden.

Denne struktur har betydning for, hvordan sprog prioriteres i praksis. Når dansk er det første, brugeren møder, fungerer det seom et default-sprog, hvilke implicit udpeger dansk som det “normale” eller forventede administrationssprog i kommunens digitale kommunikation. Det kalaallit oqaasii, selvom det er officielt, kræver en ekstra handling, og dermed en aktiv bevidsthed, for at blive valgt. Dette skabe barrierer for grønlandsktalende brugere, særligt for dem, der ikke har lige adgang til digital kompetence eller som ikke forventer, at deres første sprog skal “gemmes væk”.

En cookie er en lille tekstfil, som en hjemmeside gemmer på brugerens computer eller mobiltelefon, når man besøger siden. Formålet med cookies er typisk at registrere information om brugerens adfærd på hjemmeside, f.eks. hvilke sider man har besøgt, hvilket sprog man vælger, eller hvilke informationer man har tastet ind. Cookies kan være midlertidige (sessionscookies) eller gemmes i længere tid (persistente cookies), og de bruges ofte til at forbedre brugeroplevelsen og til statisk eller markedsføring.

Cookies er i dag vigtig del af moderne hjemmesider, og de fleste offentlige og private hjemmesider informerer brugeren om brugen af cookies, bl.a. ag hensyn til persondataforordning (GDPR)⁸. Det er derfor normalt, at man som bruger bliver mødt af en cookie-notifikation, hvor man skal acceptere eller afvise brugen af cookies.

I mit undersøgelse med Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside opdagede jeg, at der ikke anvendes cookies på Kommunens officielle hjemmeside. Dette blev også bekræftet i et interview med en kommunikationsmedarbejder, som forklarede, at mange af sidens dele

⁸ “GDPR” står for “General Data Protection Regulation”, eller på dansk “Databeskyttelsesforordningen”. Det er en EU-lov, som trådte i kraft i 2018, og som gælder i hele EU og EØS, og dermed også o Danmark og Kalaallit Nunaat gennem rigsfællesskabet.

faktisk er opbygget manuelt af medarbejdernes selv, uden brug af eksterne digitale systemer, som normalt automatisk genrerer cookies. Det vil sige, at når man kommer direkte til den danske version af sermersooq.gl og ikke til kalaallisut versionen, så er det ikke betinget af brugernes vaner.

For at undersøge, om den danske version af Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside vises som standard for andre brugere end mig selv, foretog jeg en lille feltobservation med fem personer. Jeg bad dem åbne kommunens hjemmeside fra deres egne enheder, både computere og mobiltelefoner, uden at ændre sprogindstillinger. Og testede jeg selv Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside fra en bibliotekscomputer på Ilisimatusarfik, hvilket viser, at både private og institutionelle brugere oplever denne sprogfordeling.

Resultaterne var entydige:

Testperson nr.	Enhedstype	Første viste sprogvalgerversion	Bemærkninger
1	Privat iPad	Dansk	
2	Privat mobiltelefon	Dansk	
3	Privat computer	Dansk	
4	Privat mobiltelefon	Dansk	
5	Privat mobiltelefon	Dansk	
6	Biblioteks computer	Dansk	Offentlige enhed

Alle blev automatisk mødt af den danske version som startspråk. Ingen blev først præsenteret kalaallisut, og i ingen tilfælde blev brugeren spurgt om sprogvalg. Dette understøtter, at dansk er koedt som defaultspråk i hjemmesidens opsætning, og at det kræver en aktivt handling at skifte til kalaallisut.

Denne lille brugerundersøgelse viser, at problemet ikke er individuelt, men strukturelt. Det er ikke blot en person, der oplever, at dansk prioriteres, det sker konsekvent, uanset enhed, bruger eller placering. Det styrker argument for, at kalaallit oqaasii i praksis er positioneret som sekundært, og at systemets udformning aktivt medvirker til at opretholde et sprogligt hierarki, hvor dansk fungerer som det implicit forventede administrationssprog.

Sermersooq kommune bidrager dermed til at fremhæve brugem af dansk frem for kalaallisut, hvilket kan have konsekvenser for borgernes oplevelse af offentlig service. Ifølge

Inatsisartutlov nr. 7 af 19.maj 2010 om sprogpolitik er det kalaallit oqaasii det officielle sprog i Kalaallit Nunaat og skal anvendes i offentlige forhold (§ 3 , stk. 1), mens dansk kun kan

anvendes 'i det omfang, der er behov herfor' (§ 3, stk. 3). Dette rejser spørgsmålet, om majoriteten af borgerne reelt får en ordentlig offentlig service, når kalaallit oqaasii ikke tilbydes som førstevalg på kommunens hjemmeside. Samtidig må det diskuteres, hvordan minoriteter i kommunen bedst kan serviceres, og om kommunens sprogvalg lever op til lovens krav om at 'imødegå og fjerne eksisterende sprogbarrierer' og 'styrke det kalaallit oqaasii som et komplet og samfunds bærende sprog' (§ 1, og 3).

6.2. Bankiviks e-mailkommunikation

Denne episode peger på en institutionel præference for dansk, selv i situationer, hvor borgeren tydeligt har signaleret ønske om at kommunikere på kalaallisut. Her bliver sprog ikke blot en teknikalitet, men en indikator for, hvilke sprog der betragtes som "normalt" og administrativt gyldigt, og hvilket der kræver særlig behandling, hvis det overhoved tages i betragtning. Caseen omhandler en konkret e-mailudveksling med det banksystem Bankivik. I denne korrespondance skrev jeg min henvendelse udelukkende med kalaallit oqaasii, jeg modtog først svar efter to uger, og svaret var udelukkende på dansk. Der blev hverken givet en anerkendelse af det anvendte sprog eller tilbud en oversættelse. Dette er særligt problematisk, fordi en bank er en virksomhed, der lever af at tilbyde økonomiske services til sine kunder. God kundeservice er derfor afgørende for dens forretningsmodel, og manglende sproglige tilgængelighed kan skabe en oplevelse af eksklusion og manglende respekt for kundens sprogvalg, hvilket i sidste ende kan påvirke kundetilfredshed og loyalitet.

Denne oplevelse er ikke blot et eksempel på praktisk kommunikation, men afspejler en sproglig magtstruktur, hvor dansk tydeligvis fungerer som normsprog i institutionel skriftlig kontakt, selv når borgeren aktivt har valgt at kommunikerer på det officielle kalaallit oqaasii. At svaret ikke blev givet på samme sprog, og at der ikke blev udvist sproglig imødekommenhed, kan tolkes som udtryk for en status, hvor dansk forbindes med højere socioøkonomisk status og prestige. Ifølge Garrett (2010) handler *statusdimensionen* i sprogholdninger om, hvordan en sprogvariant associeres med social eller økonomisk status, og valget af dansk som svar sprog kan derfor opfattes som en markering af sproget som 'det korrekte' eller 'officielle' sprog med høj status (Garrett 2010: 50). Manglende sproglig imødekommenhed kan endvidere indikere større social distance, hvilket relaterer sig til andre dimensioner af sprogholdninger, såsom solidaritet eller identitet (Garrett 2010: 43).

I både Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside og Bankiviks e-mailkommunikation bliver det tydeligt, at sprogvalg fungerer som et signal om status og tilhørsforhold. I offentlige institutioner i Kalaallit Nunaat prioriteres dansk som sprog for kommunikation. Denne

prioritering signalere, at dansk er det foretrukne kommunikationssprog i officielle sammenhænge, hvilke tilskriver det sprogligt og institutionelt fortrin frem for kalaallit oqaasii. Selvom kalaallit oqaasii har officielt status, fungerer denne praksis som en form for sproglige marginalisering, hvor brugere af kalaallit oqaasii i den offentlige sektor ikke tilskrives samme legitimitet og effektivitet som danskbrugere. Det skaber et hierarki, hvor dansk er forbundet med autoritet og systematisk anerkendelse, mens kalaallit oqaasii marginaliseres i praksis. Denne sproglige prioritering handler ikke blot om sprogbrugernes socioøkonomiske placering, men også om hvilke brugere der betragtes som 'normale' eller 'acceptable' i institutionaliserede sammenhænge.

I Bankiviks tilfælde forstærkes dette indtryk, når en borger, der henvender sig med kalaallit oqaasii, modtager svar på dansk, uden oversættelse, anerkendelse eller undskyldning for forsinkelsen.

Den manglende gensidighed i kommunikationen kan opfattes som et tegn på, at visse sprogbrugeres valg ikke anerkendes eller behandles som legale og gyldige i den givne institutionelle kontekst. Dette afspejler en sproglig prioritering inden for samfund, hvor nogle sprogvarianter og deres brugere tilgodeses, mens andre marginaliseres. Ifølge Garrett (2010) indebærer denne prioritering ikke blot en spørgsmål om "status" forstået som prestige, men handler i højere grad om, hvilke brugere og sprog der får adgang til ressourcer, magt og representation i den offentlige sfære (Garrett 2010: 51). Sådanne sprogholdninger kan føre til social ulighed og udelukkelse, idet legitimeringen af et sprogvælg offentlige og institutionelle sammenhænge ofte ses som en form for social godkendelse, mens manglende accept kan opfattes som afvisning (Garrett 2010: 43). Dermed kan vi forstå sproglig gensidighed som tæt knyttet til magtforhold og til, hvem der har institutionel opbakning til at kommunikere på deres foretrukne måde.

Selvom det tekniske set er muligt at kommunikerer på kalaallisut via Bankiviks hjemmeside, peger praksis på, at dansk i realiteten fungerer som "systemets sprog". Det er det sprog, medarbejdere vender tilbage til, det sprog man svarer på, og dermed det sprog, der forbindes med autoritativ kommunikation, effektivitet og kontrol.

Bankiviks valg af dansk som standardsprog, selv når borgeren skriver med kalaallit oqaasii, gør sprogvælg synlig og socialt betydningsfuldt. Som Johnstone påpeger "*Linguistic forms that were previously unnoticed [...] become noticeable in contrast with new forms emanating from elsewhere [...]*" (Johnstone et al., 2006: 79). I denne kontekst bliver dansk en tydelig indikator for institutionel autoritet, mens kalaallit oqaasii positioneres som det "anderledes" sprog, der kræver særlig opmærksomhed for at blive behandlet ligeværdigt.

For at nuancere analysen af Bankiviks proglige praksis, har jeg også gennemført et interview med en anonym bruger, der ikke taler kalaallisut eller dansk, men kun engelsk. Formålet var at undersøge, hvordan Bankivik håndterer henvendelser fra brugere, der ikke falder ind under de to dominerende sprog i Kalaallit Nunaat. Kalaallisut og dansk, Bankivik tilbyder kun disse to sprog som kontaktmuligheder på deres hjemmeside, hvilket betyder, at brugere med andre sprogbehov, som engelsk, ikke umiddelbart har adgang til information eller support på deres foretrukne sprog. Dette kan skabe barrierer for internationale kunder eller nye borger.

Den engelsktalende bruger oplevede både hurtig service og sproglige barrierer: *“The process time was fast but finding someone that was able to explain to me in a language I could speak to, was hard”* (jf. Bilag D). Set fra en *lægperspektiv*⁹ illustrer brugerens oplevelse, at banken ikke automatisk tager højde for flersprogethed, selv når det kunne forventes ud fra den konkrete henvendelse. Ifølge brugeren blev der indledningsvis kun kommunikeret på dansk, uden at spørge, om at han kunne tale kalaallisut eller havde brug for engelsk. Først efter han eksplicit gjorde det klart, at han kun taler engelsk, blev der skiftet til engelsk.

Det viser, at ligesom ved brug af kalaallit oqaasii, kræver det en aktiv markering fra borgerens side, før der tages hensyn til sprogvalg. At engelsk først blev anvendt efter en sproglig afklaring, afspejler, at dansk fungerer som førstevalg i Bankiviks kommunikation. Dog beskrev brugeren selv processen med at finde nogen, der kunne kommunikere på engelsk, som *“hard”* (jf. Bilag D), hvilket tyder på, at overgangen fra dansk til engelsk heller ikke er enkel. Dette rejser spørgsmålet om, hvorvidt Bankivik lever op til forventningerne om god kundeservice, når flersprogede kunder skal gøre en ekstra indsats for at blive forstået. Og dette rejser spørgsmålet om, hvile forpligtelser private virksomheder som Bankivik har ifølge gældende lovgivning. Ifølge Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 § 4 skal *“Private virksomheder med mindst 10 ansatte, offentlige virksomheder og myndigheder uarbejde en sprogpolitik”*. Under mit arbejde med opgaven har jeg forsøgt at finde en sprogpolitik hos Bankivik, men den er hverken synlig på deres hjemmeside eller let tilgængelig for borgerne. Ifølge § 6, stk. 2 i sprogloven skal virksomheder og myndigheder fremsende deres sprogpolitik efter anmodning fra tilsynsmyndigheden, men loven stiller ikke krav om, at sprogpolitikken skal være offentligt tilgængelig. Det kan derfor ikke inkluderes, at Bankivik overtræder loven ved ikke at offentliggøre politikken, men manglende synlighed rejser dog spørgsmål om gennemsigtighed i forhold til borgernes indsigt i virksomhedens sprogpraksis.

⁹ “lægperspektiv”, som beskrevet af Johnstone et al. (2006), fokuserer på individets erfaring og brug af sprog i hverdagen og er tæt forbundet med begrebet “vernacular” som normer end standardiserede prestigeformer” Johnstone et al. (2006: 100-104).

6.3. En offentlig debat om kalaallit oqaasii: Enoksen vs. Karlsen

Debatten om kalaallit oqaasii status og praktiske anvendelse i Kalaallit Nunaat blev i begyndelsen af April 2025 tydelig i en offentlig uenighed mellem politikerne Hans Enoksen og Mimi Karlsen. Enoksen, tidligere landsstyreformand og mangeårig forkæmper for Kalaallit oqaasii, kritiserede offentligt, at kalaallit oqaasii ikke i tilstrækkelig grad bruges i det grønlandske system, især i offentlige institutioner og administration. Han pegede på, at alt for mange officielle tekster, mails og love fortsat skrives og behandles på dansk, trods lovgivningens klare formulering om, at kalaallit oqaasii er det officielle sprog i landet.

I sin kritik opfordrede Enoksen til, at myndighederne tog sprogløven alvorligt og begyndte at prioritere kalaallit oqaasii som primært sprog, både af hensyn til kulturel selvstændighed og for at sikre borgernes lige adgang til information og rettigheder.

Mimi Karlsen formelt ansvarlig for sprogpolitikken, svarede i et opslaget på Facebook, hvor hun afviste kritikken. Hun skrev, at hun aldrig bruger dansk, når hun arbejder, men i kommentarsporet skrev hun samtidig: *“Jurister og andre embedsmænd ville ikke kunne udføre deres arbejde, hvis alting foregik på grønlandsk, fordi de hverken forstår sproget eller kan udarbejde love på det”*¹⁰. Dette udsagn illustrerer en udbredt dilemma i

sprogdiskussionen¹¹. På den ene side eksisterer der en klar politisk ambition om at fremme kalaallisut, hvilket også er indskrevet i *Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 (§3)*¹², som Karlsen selv har været medunderskriver af. På den anden side accepteres det praksis, at en stor del af det administrative og juridiske arbejde foregår på dansk, simpelthen fordi mange ansatte ikke taler kalaallisut.

Sagen mellem Enoksen og Karlsen kan derfor tolkes gennem Peter Garrett (2010) begreber om *sprogholdninger*, hvor Enoksen taler ud fra en *solidaritet*, som lægger vægt på sprog som bærer af identitet, tilhørsforhold og inklusion, afspejler Karlsen svar en *status*, hvor dansk fortsat forbindes med effektivitet, system og korrekthed. Når Hans Enoksen og Mimi Karlsen debatterer, hvilket sprog der bør bruges i den offentlige administration, er det ikke kun en praksis diskussion, men også en *metadiskursive* forhandling om, hvad der opfattes som det “rigtige” eller “korrekte” sprog i Kalaallit Nunaat.

¹⁰ Hun skrev på grønlandsk: “Inatsisilerituut allallu atorfilittat kalaallisut paasineq ajortut suliassiissut paasinngitsuusavaat, inatsisiliunngitsoorlutik”

¹¹ Enoksen og Karlsens uenighed afspejler en grundlæggende spænding i Grønlands sprogpolitik. På den ene side ønsket om at styrke grønlandsk som samfunds bærende sprog, på den anden side afhængigheden af dansk i centrale institutioner, bl.a. grund af rekrutteringsmønstre og kompetenceniveauer i embedsværket.

¹² Se bilag F.

Kalaallit oqaasii bliver, med Agha (2003) begreb, *enregisteret* som det kulturelle og følelsesmæssige sprog, mens dansk *indexikalt* signalerer magt og autoritet.

Konflikten mellem Enoksen og Karlsen rejser en række grundlæggende spørgsmål om det kalaallit oqaasii rolle i samfundet:

- Kan kalaallit oqaasii virkelig fungere som et fuldt systembærende sprog, eller forbliver det i praksis primært et symbolsk sprog, forbundet med identitet snarere end administration?.
- Er det den politiske vilje, der handler det om manglende ressourcer, uddannelse og strukturel opbakning til grønlandssprogede medarbejdere?.
- Og hvor længe kan man opretholde kalaallit oqaasii som det officielle sprog, hvis det samtidig nedprioriteres i statslige og kommunale praksisser?.

Enoksen og Karlsens uenighed er dermed ikke blot en personlig debat, men et billede på den uløste spænding i Kalaallit Nunaat sprogpoltiske virkelighed, en spænding mellem idealer og praksis, mellem kulturel stolthed og teknisk effektivitet, og i sidste ende mellem to visioner for, hvordan sproglig ligestilling i Kalaallit Nunaat skal se ud i praksis.

Dermed bliver konflikten et symbol på det større spørgsmål, som mange borgere står overfor i mødet med det offentlige, bliver de mødt på deres sprog, eller skal de tilpasse de for at passe ind?.

Den offentlige uenighed mellem Enoksen og Karlsen omkring kalaallit oqaasii rolle i det administrative system peger på en grundlæggende spænding mellem politiske deklaration og praktisk realisering. For borgeren, særligt den grønlandsktalende, kan det opleves som paradoksalt, at en minister, der har medunderskrevet lovgivningen om kalaallit oqaasii som officielt sprog, samtidig offentligt anerkender, at embedsværket i vid udstrækning opererer på dansk. Dette skaber et signalmæssigt brud, Sproget har høj symbolsk og juridisk status, men lav praktisk anvendelse i kernefunktionerne af den offentlige forvaltning.

Denne diskrepans kan give anledning til en oplevelse af sproglig marginalisering, hvor borgeren i praksis må tilpasses sig systemets sproglige normer, frem for at blive mødt på sit modersmål. Det undergraver ikke blot intentionen om sproglig ligestilling, men risikerer også at svække borgerens tillid til den politiske vilje og implementeringsevne. Når politiske ledere internt er uenige om sprogets rolle, og dette udspilles i det offentlige rum, kan det forstærke indtrykket af, at sprogpolitikken er præget af uafklarede prioriterer snarere end strukturel forankring.

6.4. Et officielt sprog uden officiel adgang

I Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 fastlægges det overordnede rammeværk for sprogpolitikken i Kalaallit Nunaat med en klar målsætning om at fremme det kalaallit oqaasii som et komplet og samfunds bærende sprog. Ifølge lovens § 1, stk.1 er det formålet at sikre, at kalaallit oqaasii understøttes og udvikles som modersmål og andetsprog i samfundet. Loven adresserer samtidig behovet for at fjerne eksisterende sprogbarrierer og fremme tosprogethed og flersprogethed som en ressource (§ 1, stk.3, og § 1, stk.4). Dette indebærer et dobbelt sigte: både at styrke kalaallit oqaasii internt i samfundet og sikre den enkeltes mulighed for deltagelse i det offentlige liv.

Kalaallit oqaasii, er ifølge § 3 det officielle sprog i Kalaallit Nunaat og skal anvendes i offentlige forhold, herunder i statlige og kommunale myndigheder. Loven anerkender også dansk som anvendeligt i offentlige sammenhænge (§ 3, stk.3), samt anvendelsen af engelsk og andre fremmedsproge, hvor der er behov for det (§ 3, stk.4). For at operationalisere denne ramme for sprogbrug skal private virksomheder med mindst 10 ansatte samt offentlige myndigheder uarbejde en sprogpolitik (§ 4), der blandt andet omfatter en kortlægning af sproglige kompetencer, retningslinjer for intern og ekstern kommunikation, og kompetencemål medarbejdere.

Endvidere er arbejdsgivere forpligtede til at afholde individuelle samtaler med medarbejderne om deres behov for sprogundervisning og indføring i grønlandsk kultur og samfundsforhold (§ 4, stk.3). Denne forpligtelse understreger lovens fokus på sproglig integration og medarbejdernes aktive deltagelse i sprogudviklingen.

Tilsynsmyndigheden, ledet af Naalakkersuisut, fører løbende tilsyn med overholdelsen af loven i offentlige og private institutioner (§ 6), hvor manglende opfyldelse kan føre til bødestraf (§ 7). Inatsisartuts institutioner er dog undtaget fra tilsynet (§ 6, stk.3).

Sammenfattende forpligter loven både statslige og kommunale myndigheder til at sikre kalaallit oqaasii som hovedsprog i borgerkommunikationen, herunder digitale og administrative systemer, som led i en større indsats for at styrke kalaallit oqaasii og kultur på alle niveauer i samfundet.

I Kalaallit Nunaat har kalaallit oqaasii en dybt forankret symbolsk og følelsesmæssig betydning som modersmål og bærer af kultur og national identitet¹³. Selvom sprogløven

¹³ Garrett (2010) Forklarer, at modersmål ofte har en stærk symbolsk og følelsesmæssig betydning som bærer af kultur og national identitet. Sproget opleves ikke kun som et kommunikationsmiddel, men også som et centralt element i individers og grupperes selvforståelse og kulturelle tilhørsforhold (Garrett 2010: 1).

erklærer kalaallit oqaasii som det officielle sprog, afspejler praksisofte en anderledes prioritering. Eksempelvis er kalaallit oqaasii tilgængeligt på Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside, men fremstår som et sekundært valg, og i kommunikation med Bankivik anerkendes kalaallit oqaasii sjældent funktionelt eller sprogligt. Dette skaber en asymmetri mellem den symbolske værdi af kalaallit oqaasii og dets reelle brug i offentlige systemer, hvor dansk fortsat dominerer. Denne ulighed illustrer behovet for sprogloven og dens bestemmelser om sprogpolitik og tilsyn, der skal sikre kalaallit oqaasii sproglig ligestilling i praksis.

Alligivel viser analyserne af Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside og Bankiviks e-mailpraksis, at kalaallit oqaasii ofte udelukkes fra den faktiske systemfunktion.

Sprogpolitikken er tydelig på papiret, men langst mindre forankret i digitale infrastrukturer og daglig administrativ praksis. Når kalaallit oqaasii skal vælges aktivt og svar på kalaallisut ignoreres, bliver det tydeligt, at der mangler strukturel opfølgning på lovens principper.

Set i relation til Garrett (2010) skelnen mellem *status* og *solidaritets*, kan loven ses som et forsøg på at institutionalisere en solidaritetsbaseret sprogpolitik, der søger at styrke kalaallit oqaasii som et officielt sprog. Dette sker på baggrund af Kalaallit Nunaat koloniale fortid, hvor dansk har haft en dominerende rolle som magtsprog, og hvor kalaallisut i vid udstrækning er blevet behandlet som et symbolsprog frem for et symbolsprog frem for et sprog med reel magt. Loven forsøger at ændre på dette ved at knytte kalaallit oqaasii til både kultur, identitet og officiel autoritet, men i praksis ligger der stadig en *statusdimension*, hvor dansk associeres med effektivitet og autoritet. Problemet opstår, når implementeringen udebliver, og kalaallit oqaasii fortsat behandles som et symbolsk sprog frem for et systemisk sprog med reel magt¹⁴. Den formelle anerkendelse giver ikke nødvendigvis adgang til funktionel ligestilling, så længe *statusdimension*, som forbinder dansk med effektivitet, korrekthed og autoritet, dominerer i praksis.

Loven kræver, at sprogbarrierer fjernes, og at tosprogethed og flersprogethed bliver en styrke (§1, pkt. 3). Men når grønlandsktalende borgere møder barrierer allerede i sprogvalget og i manglende svarsproglig imødekommenhed, opleves disse rettigheder som idealer uden håndhævelse. Dermed synliggøres en sproglig asymmetri, hvor solidaritet og symbolik ikke er nok, reel ligestilling kræver aktiv og strukturel forankring af kalaallit oqaasii som administrativt standardsprog. Inatsisartutloven fastlår i § 1, pkt.1 et klart formål om at sikre

¹⁴ Et systemisk sprog er det sprog, som officielle institutioner bruger som standard i deres systemer, platforme og kommunikation. Når et sprog har reel magt, betyder det, at det ikke bare er symbolsk anerkendt, det er det sprog, der reelt styrer adgangen til information, rettigheder og services.

kalaallit oqaasii som et komplet og samfundbærende sprog, hvilket også fremgår af §3, stk.1, der fastsætter kalaallit oqaasii som det officielle sprog i offentlige forhold. I § 3, stk.3 nævnes, at dansk 'kan' anvendes i offentlige forhold, hvilket indebærer, at dansk er en mulighed, men ikke et krav. At dansk alligivel ofte anvendes som førstevalg i praksis, eksempelvis som standardsprog på kommunale hjemmesider eller i e-mailkorrespondance, afslører en praksis, der ikke altid følger lovens intention og i realiteten cementerer dansk som systemets foretrukne sprog. Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt denne praksis reelt udfordrer målet om sproglig ligestilling.

6.5. Formelt vs. Folkeligt: Dansk og kalaallit oqaasii som sociale symboler

Enregisterment begrebet (Agha 2003), beskriver processen, hvor sproglige former over tid får social betydning og opfattes som "passende" i bestemte sociale sammenhænge. Johnstone et al. (2006) påpeger, at forbindelser mellem sproglige træk og forestillede sprog eller dialektfællesskaber opstår i lokale sociale praksisser, men formes af større politiske og økonomiske betingelser (Johnstone et al. 2006: 78).

Kommunikationen fra Sermersooq og Bankivik fremstår dansk som det formelle og autoritative sprog, mens kalaallit oqaasii forbindes med kulturel identitet og fællesskab, men ikke med systemisk autoritet. Dette skaber et split, hvor kalaallit oqaasii er det "folkelige" sprog, mens dansk bærer prestige og institutionel vægt.

Indexicality begrebet (Silverstein 2003), handler om, hvordan sproglige valg "peger på" sociale roller, normer og identiteter. Johnstone et al. (2006) beskriver, at ikke-referentielle indexes er sproglige former, der skaber såkaldt social betydning, som blandt andet omfatter register, social identitet og autoritet (Johnstone et al.2006:81) Når kalaallit oqaasii kun tilbydes som sekundært sprog på Sermersooqs hjemmeside og ignoreres i Bankiviks e-mails, peger dette på en underliggende ideologi om, at kalaallit oqaasii er perifert, mens dansk er centralt og normgivende.

Johnstones et al. (2006), Silverstein (2003) og Agha (2003) begreber bliver særligt tydelige, når vi ser på mine observationer af Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside. I samtlige tilfælde, både på biblioteks computer og via fem forskellige privatpersoner, blev hjemmeside automatisk vist på dansk. Det kræver en aktiv handling at skifte til grønlandsk. Dette er ikke blot en teknisk detalje, men en *indexicals makør* Dansk signalerer autoritet og systemstandard, mens kalaallit oqaasii kræver et valg, og fremstår derfor som "det

alternative” sprog. Det understøtter ideen om, at kalaallit oqaasii er *eneregisteret* som kulturelt og identitetsskabende, men ikke som det primære administrationssprog.

Interview med den engelsktalende Bankivik-bruger illustrer, hvordan sproglige barrierer opstår, når systemets sprognormer ikke matcher brugerens virkelighed. Selvom engelsk til sidst blev accepteret, krævede det aktiv indsat fra brugeren, hvilket bekræfter, at sprogvalg afspejler sociale strukturer og ikke kun adgang.

Ved at sammenholde Garrett (2010) og Johnstone et al. (2006) teorier med mine observationer fra Kommuneqarfik Sermersooq’s hjemmeside og Bankiviks e-mailpraksis, bliver det tydeligt, hvordan sprogvalg både afspejler og forstærker sociale hierarkier.

Teori	Hjemmeside (Sermersooq)	Bankivik e-mail
P.G (2010)	Dansk fungerer som statusbærende standard. KO ¹⁵ kræver aktivt valg og nedprioriteres.	Dansk fremstår som det "korrekte" og legitime systemsprog, selv når borgeren vælger KO
B.J et al. (2006)	Dansk indeksikalsk knyttet til institutionel magt og autoritet, KO ses som "alternativt"	KO ignoreres, hvile marginaliserer borgerens sproglige identiteter og signalerer lavere status.

I begge cases viser analysen, hvordan dansk ikke bare bruges som praksisk redskab, men opfattes og behandles som det professionelle, neutrale og autoritative sprog. Kalaallit oqaasii er teknisk set til stede, men i praksis behandles det som sekundært, hvile ifølge Garrett (2010) afspejler en dominerende *statusdimension*. Hos Johnstone et al. (2006) ses dette også som en form for *indexicality*, hvor sprogvalg ikke blot handler om kommunikation, men om at signalere, hvem der hører til i systemet, og hvem der står udenfor.

7. Konklusion

Sprog er ikke blot et kommunikationsværktøj, men også et filter for adgang til information og rettigheder. Mine observationer fra Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside og Bankiviks e-mailpraksis viser, at kalaallit oqaasii ofte behandles som et sekundært sprog, selvom det ifølge Inatsisartutlov nr.7 af 19.maj 2010 er det officielle sprog i Kalaallit Nunaat.

¹⁵ "KO" står for "kalaallit oqaasii".

Når kalaallit oqaasii kræver et aktivt valg på hjemmesider, eller når e-mails på kalaallisut besvares på dansk, skabes der en strukturel barrierer, hvor kalaallit oqaasii forbindes med kulturel identitet, men ikke med systemisk autoritet. Dette afspejler den status som Garrett (2010) beskriver, hvor dansk opfattes som det effektive og autoritative sprog, mens kalaallit oqaasii placeres som det symbolske og følelsesmæssige.

For eksempel beskrev en kommunikationsmedarbejder fra Kommuneqarfik Sermersooq, hvordan kalaallit oqaasii fravælges i visse situationer på grund af tidspress og manglende tolkemuligheder: *“Officiel oversættelse gennem kommunens tolke kan tage op til flere arbejdsdage... og det hastede, så jeg vurderede, at et svar på dansk var den bedste løsning”* (Bilag C). Dette viser, at kalaallit oqaasii, selvom det er modersmål for mange borgere, stadig betragtes som upraktisk i visse administrative sammenhænge. Denne praksis skaber en oplevelse af sproglig marginalisering, hvor grønlandsksprogede borgere ofte må tilpasse sig systemets logik frem for at blive mødt på deres eget sprog. Ifølge Johnstone et al. (2006) fungerer dansk her som en *indexicality* markør for institutionel autoritet, mens kalaallit oqaasii signalere kulturel tilhørsforhold uden samme formelle status.

Denne forskel mellem symbolsk anerkendelse og praktisk anvendelse understreger, at kalaallisut trods lovgivningen stadig ikke fungerer som et fuldt systembærende sprog i praksis. Det skaber både praktiske og følelsesmæssige barrierer, hvor borgere, der vælger at kommunikere på kalaallisut, kan føle sig udenfor systemet.

Et eksempel på første-ordens *indexicality* ses, når Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside automatisk vises på dansk, hvilket signalerer, at dansk anses som systemets naturlige-sprog, ofte uden bevidst overvejelse hos brugeren. Når en borger derimod aktivt vælger at skrive på kalaallisut, træder vi ind anden-ordens *indexicality*, hvor sproget bliver en markør for identitet og tilhørsforhold. Denne dynamik bliver endnu tydeligere i den offentlige debat mellem Enoksen og Karlsen, hvor kalaallit oqaasii præsenteres som det kulturelle og følelsesmæssige sprog (tredje-ordens *indexicality*), mens dansk forbliver standardsproget for formel magt og autoritet.

8. Litteraturliste

Agha, Asif

2003: *The social life of cultural value*. University of Pennsylvania, Pergamon og Language & Communication

Fairclough, Norman

1992: *Discourse and social change*. Polity Press.

Gal, Susan & Irvine, T. Judith

1995: *The Boundaries of Languages and Disciplines: How ideologies Construct Difference*. The New School.

Garrett, Peter

2010: *Attitudes to Language*. Cambridge University Press.

Johnstone, Barbara, Jennifer Andrus & Andrew E. Danielson

2006: *Mobility, Indexicality, and the Enregisterment of "Pittsburghese"*. Sage Publications.

Jørgen, M. W. & L. Philips

2006: *Kritisk diskursanalyse*, in *Diskursanalyse som teori og metode* ((5. Edt), Roskilde Universitetsforlag/Samfundslitteratur, København.

Kleemann-Andersen, Camilla

2021: *Den evigt nærværende koloniale fortid*, in *Sprogs status i rigsfællesskabet 2031*, Københavns Universitet, København.

Petersen, Robert

1995: *Colonialism as seen from a former colonized area*, in, *Arctic Anthropology Vol. 32, No.2*. University of Wisconsin Press.

Rienecker, Lotte & Jørgsen, Peter Stray

2022: *Den gode opgave*, 6. Udgave. Latgales Druka.

Silverstein, Michael

2003: *Indexical order and the dialectics of sociolinguistic life*. The University of Chicago, Pergamon og Language & Communication.

Svenstrup, Christoph Hare

2025: *Kritisk diskursanalyse, aktivistisk forskning?*, Ilisimatusarfik.
(Slidepræsentation fra undervisningen, introduktion til sociolingvistik).

Links:

<https://sermersooq.gl/da/> (08.04)

https://nalunaarutit.gl/groenlandsk-lovgivning/2010/ltl-07-2010?sc_lang=da (08.04.2025)

<https://gdpr-info.eu> (09.04.2025)

<https://www.facebook.com/share/v/191wRNnA8j/> (19.04.2025)

<https://www.facebook.com/share/p/16C3K5jowg/> (19.04.2025)

<https://www.information.dk/udland/2009/11/nuuk-laere-tale-groenlandsk> (20.04.2025)

Bilag A

Her kan man se, at Kommuneqarfik Sermersooqs hjemmeside automatisk vises på dansk, uanset hvilken enhed der bruges:

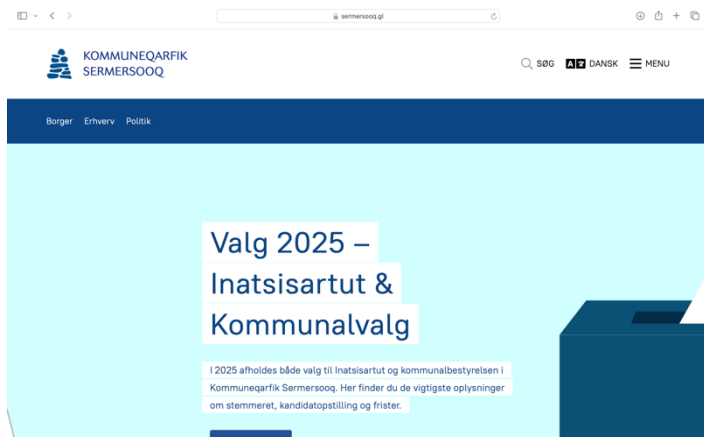

Figure 1 Skærbillede af Betty Siorak fra Macbook.

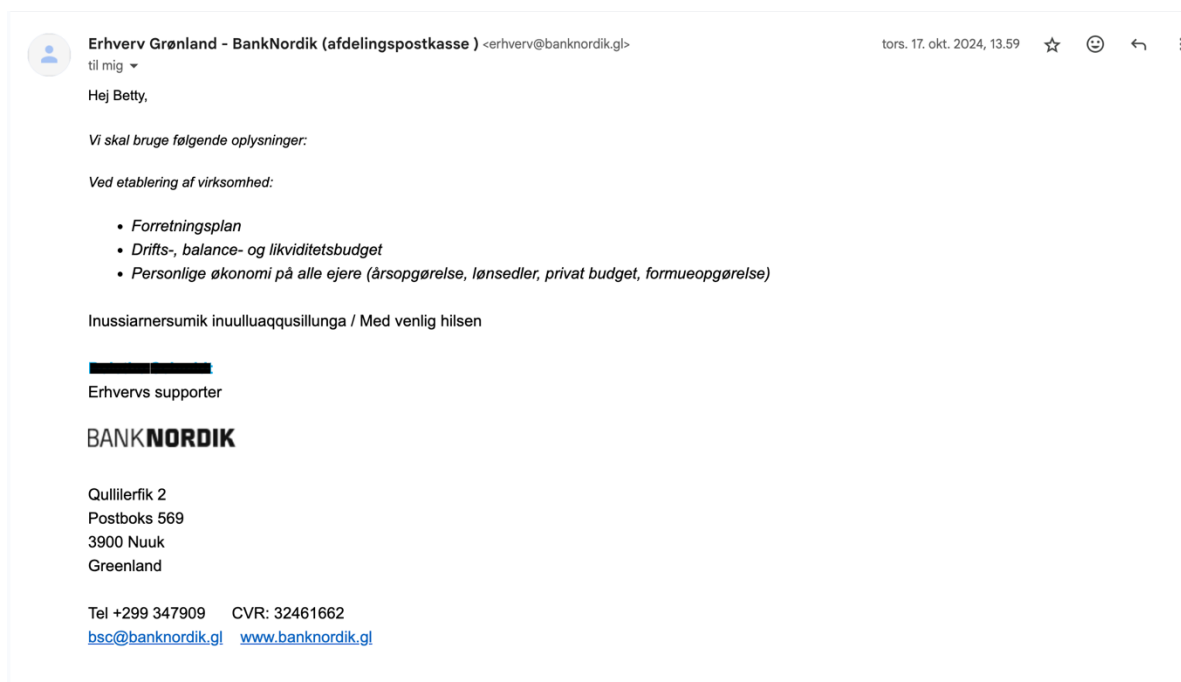

Figure 2 Skærbillede af Betty Siorak fra iPhone

Bilag B

Det første billede viser en e-mail fra Betty Siorak, hvor hun fremgår, at hun skrev på kalaallisut. To uger senere svarede Bankivik (tidligere BankNordik) tilbage på dansk:

Bilag C

Denne e-mail viser, at der opfattes en holdning om, at kalaallit oqaasii betragtes som “langsommere” i det offentlige rum:

Hej Betty

Jeg kunne forstå på , at du havde spurgt ind til hvorfor jeg svarede din første henvendelse på dansk, når du havde indsendt henvendelsen på grønlandsk.

Forstår godt at du spørger, for som *udgangspunkt* bliver alle henvendelser svaret på det sprog, som henvendelsen er lavet i.

I dette tilfælde svarede jeg på dansk, da du skulle bruge svar hurtigst muligt.

 havde oversat din henvendelse for mig, men han var ikke tilstede da svaret var færdigt, og officiel oversættelse gennem kommunens tolke kan tage op til syv arbejdsdage. Samtidig fik jeg henvendelser fra Borgerservice om at du havde kontaktet dem, for at få svar fra os hurtigst muligt.

Hvis det havde været en henvendelse fra en borger om en af kommunens ydelser, ville vi have betragtet det som sagsbehandling, og så ville svaret jævnfør kommunens sprogpolitik have været på grønlandsk. Da henvendelsen ligger uden for "normal" kommunal sagsbehandling, og detastede jeg at et svar på dansk var den bedste løsning i situationen.

Alle borgere kan i alle sammenhæng bede om at få svar på deres foretrukne sprog. Der kan dog forekomme ventetid, afhængigt af travlheden ved tolkene, osv.
Hvis du for eksempel ønsker dette svar på grønlandsk, sender jeg det gerne til tolkene.

Inuss. inuull. // Med venlig hilsen // Kind regards

kommunikation@sermersooq.gl

Attaveqatagiinnermut Immikkoortortaqaarfik / Kommunikationsafdelingen

Bilag D

Jeg interviewede en kommunikationsmedarbejder fra Kommuneqarfik Sermersooq. Jeg tog noter på kalaallisut, da vi begge talte det under samtalen:

3.april 2015.

- **Sooq danskit oqaasii nittartakkatsigut salliusut?**
 - **IT-mik suliaqartut akisinnaasavaat.**
- **Qanoq aalajangerpisi oqaatsit sorliit salliussanersut?**

“Kal. Pingaarnuvoq. Avammut nal. Oqaatsit kal. Dan ataatsikkut. Ulapikkaani oqaaseq ataaseq atortariaqartarpoq. Sprogpolitik kingulliussooq, sillimaniarneq siulliisooq Da. Imal Kal. Akisussaasoq apeqqutaalluni..... Nalunaarutit nutaarsiassat.

 - Kal. Qulliuvoq qinigassani. CMS aqunneqarfia kalaallisooqanngilaq (System tunuani) Kal. Aaqqissuissagaani tuluttuanukartarput. (Kalaallisut ilaanngillat) Automatiskimik nuuttarsimassaaq (IT-supporterit nalunngilaat)
 - Kommunikations afdeling tamann aalajangerneq ajorpaat.”.
- **Innuttaasunit saaffigineqartarpisi nittartakkassinni oqaatsit pillugit?, taamaasimappat qanoq iliuuseqartarpisi?**

“Hjemmeside oqaatsit pillugit saaffigineqarpallaarneq ajorput, feedback atorneqarsinnaasarpog. Akuttusoorujussuupput (Facebook-ikkut kisiat takussaannerusarpog) Feedback tassaavoq kukkusaqarsimagaani takussutissaq, kisianni qaqutigorujussuaq pisarpoq tamanna.”.
- **Oqaatsit pillugit politikki allanngortitsissamaarpisi?, Aammalu sooq?**

”Sprogpolitikki kalaallisut pingaarnarpaapput. Sukkanerpaamik, qaqutigorujussuaq tamanna pisarpoq. Kommunikation politik kalaallisoortaqanngippat taava saqqummiutissanngilaq. Qaqutikkut pisinnaasarpog tuluttullu kisiat nalunaaruteqarneq, takornarissanut allallu pillugit.”.
- **Kalaallit oqaasii salliutissallugit arlaatigut ajornartorsiuteqarpsi?**

”Nalunalaarpoq akissallugu, kisianni soorlu kommunikationiminngaaniit sianerfigitittarpugut, kalaallisut akisuaanarpagut, sulisugut amerlanerpaartaat kalaaliugamik, soorlu assersuutigalugu Paamiut ittoqoortoormiit, sumiorpaluutit atorneqarsinnaasarpog, sumiorpaluutit atorneqarsinnaasarpog ass. Tunumiut.”.

- **Nittartakkami oqaatsinik toqqaaneq kommunip innuttaasullu akornanni attaveqatigiinnermi qanoq isumaqarpa?**

- Sullitaq qanoq oqaaseqarnera apeqqutaalluni oqaatsit atorpeqarsinnaasarput.
- Namminneq aaqqiisuteqartarput.
- Suliaq suunersoq apeqqutaasarpoq.

Allat ilanngussat:

Hjemmeside nammineq naqqaniit suliarivaat. (IT-chef) Kommunikation-imiinikuugami:

- Inuit marluk suleqataasut hjemmeside-liortuupput (Manuelimik).
- Kommunikationa afdeling akisussaaffigivaat.

Borgerservice-mi toqqaanaq imigrantsit qanimut sullitarivaat, allaffimmilu tuluttut allaqqasumik peqalernikuuvoq.

Kommunikations afdelingimi ilassut:

1. Hjemmeside forfatter amerlasuujupput, ilai quppernerit inatsisinut tunngasaramik, tapiissutit/ikiorsiisutit dansk-isut nutserneqarnikuunngitsut pissutaallutik allanngortikkuminaattorujussuusarput. Atuaruminarsaanartarpai.
2. Kalaallisut nutserineq unammillernarsinnaasarpoq. Kalaallisut oqaatsit ajornarsinnaasaramik.
3. Qaqutigorujussuaq Oqaasileriffik attavigineqartarpoq.
4. Pilersaarut, information nyheder avissamaarput immikkoortortaarfik immikkut afdelingeqalerlutik.
5. Immitsinnut kukkunersiortarput (ikioqatigiittarput) Tuaviussaannngitsut, aqagu saqqummertussat nutserisunut nassiussinnaasarpaat.
6. Cookies imaasinnaavoq apeqqutaasoq (System takusinnaasimanaviannngikkaa oqaatsit suut atorpeqarnerunersut).

Kalaallisut pikkorissarnissaanut neqeroorfigineqartarput sulisut allameersut:

- Dansk kalaallisullu pikkorissarneq, ilaanni piumasaqaataaneq ajorput.
- Apersugara sulileqqaarami kommunikationitaani kisiartaalluni kalaallisut oqaaseqartutuaasimavoq.
- Kalaallisut oqaasillit amerliartorput (Kommunikations afdelingimi).
- Kalaaliugaluarlutik danskisut attaveqatigiineq pisinnaasarpoq.

Bilag E

Interview: Anonym engelsktalende kunde fra Bankivik:

Dato: 2. April 2025 Klokken: 17:10

Happened: December 2022.

When he arrived to Banknordik, the staff initially spoke to him in danish. Later, someone who could speak English came, but communications were still challenging.

1. How was your experience with Bankivik's service?

My experience is both pleasant and unpleasant. The process time was fast but finding someone that was able to explain to me in a language I could speak to, was hard.

2. Which language did you use when you contacted Bankivik?

I used English in all my communications with the
I used.

3. How long did it take before you received a response from Bankivik?

For opening an account and other problems they were fast.

4. Which language did Bankivik use in their response to you?

After I clarify that I only speak English, they kept using English.

5. Did you feel that language affected your experience with Bankivik? If so, how?

Yes. Maybe I would have worked with a better employee that actually know how the process work and can provide a better customer support.

Inatsisartutlov om sprogpolitik

Kapitel 1

Formål og definition

§ 1. Formålet med Inatsisartutloven er at sikre klare rammer for landets sprogpolitik, herunder om sproglig integration ved at

- 1) sikre det grønlandske sprog som et komplet og samfunds bærende sprog,
- 2) styrke det grønlandske sprog og udvikling heraf som modersmål og andetsprog,
- 3) imødegå og fjerne de eksisterende sprogbarrierer, så tosprogethed og flersprogethed kan blive en styrke og en rigdom, og
- 4) fremme kontinuitet i sproglig tilegnelse i samfundet for at styrke Grønland som et videnssamfund.

§ 2. Sproglig integration er rettet mod 3 persongrupper

- 1) de, der har behov for at lære grønlandsk,
- 2) de, der har behov for at lære dansk eller engelsk
- 3) de, der har behov for indføring i grønlandsk kultur, historie og samfundsforhold.

Stk. 2. Ved sproglig integration forstås fjernelse af sprogbarrierer og styrkelse af sprogtiltagelsen for de i stk. 1 nævnte persongrupper med henblik på at forbedre mulighederne for borgernes deltagelse i samfundet og styrkelse af den grønlandske fællesskabsfølelse og identitet.

Kapitel 2

Sprogpolitik

§ 3. Det grønlandske sprog er det officielle sprog i Grønland og anvendes i offentlige forhold.

Stk. 2. Det grønlandske sprog består af tre hoveddialekter. Det er de dialekter, der tales i Avanersuaq, Tunu og Kitaa.

Stk. 3. Det danske sprog kan anvendes i offentlige forhold.

Stk. 4. Engelsk og andre fremmedsprog anvendes i det omfang, der er behov herfor.

§ 4. Private virksomheder med mindst 10 ansatte, offentlige virksomheder og myndigheder skal udarbejde en sprogpolitik.

Stk. 2. En sprogpolitik kan indeholde

- 1) en kortlægning af myndighedens eller virksomhedens sproglige kompetencer,
- 2) en synliggørelse af fremmedsproglige og kulturelle kompetencer,
- 3) en synliggørelse af myndighedens eller virksomhedens eksterne sproglige image,
- 4) retningslinjer for intern og ekstern kommunikation, og
- 5) kompetencemål for ansatte.

Stk. 3. Det påhviler arbejdsgiveren at foretage en individuel og personlig samtale med medarbejderen om medarbejderens behov for sprogundervisning samt indføring i grønlandsk kultur, historie og samfundsforhold.

Kapitel 3

Sprogtiltagelse

§ 5. Personer med fast bopæl i Grønland har ret til at tilegne sig grønlandsk og dansk samt sprog med international rækkevidde, i tale og skrift, således at de kan deltage i samfundslivet og anvende og udvikle deres modersmål.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan efter samråd herom med arbejdsmarkedets organisationer og andre relevante parter fastsætte regler om udmøntningen af den i stk. 1 nævnte ret, herunder om kursus- og undervisningstilbud og frihed til deltagelse heri.

Kapitel 4

Tilsyn, sanktioner og klage

§ 6. Naalakkersuisut fører tilsyn med virksomhederne og myndighedernes overholdelse af loven. Naalakkersuisut kan overlade tilsynet til andre myndigheder og institutioner under Grønlands Selvstyre.

Stk. 2. De i § 4 nævnte private virksomheder, offentlige myndigheder og institutioner skal efter anmodning herom fra tilsynsmyndigheden fremsende et eksemplar af virksomhedens, myndighedens eller institutionens sprogpolitik og dokumentere afholdelsen af de i § 4, stk. 3 omhandlede samtaler. Tilsynsmyndigheden kan hos de i § 4 nævnte private virksomheder, offentlige myndigheder og institutioner i øvrigt indhente de oplysninger, som er nødvendige for varetagelse af tilsynspligten.

Stk. 3. Inatsisartuts institutioner er ikke omfattet af tilsynet.

§ 7. For overtrædelse af § 4, stk. 1 og 3 kan der idømmes bøde.

Stk. 2. For manglende efterkommelse af de i § 6, stk. 2 nævnte forpligtelser kan der idømmes bøde.

§ 8. Klager over manglende udarbejdelse af sprogpolitik, jf. § 4, stk. 1 og manglende afholdelse af den i § 4, stk. 3 nævnte samtale, kan indgives til tilsynsmyndigheden.

Kapitel 5

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 9. Inatsisartutloven træder i kraft 1. juli 2010.

Stk. 2. Sprogpolitikken på de enkelte arbejdspladser, jf. § 4, stk. 1, skal senest være udarbejdet den 1. oktober 2010.

Grønlands Selvstyre, den 19. maj 2010

Kuupik Kleist

/

Mimi Karlsen